

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi opintotukilain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan opintotukilakia muutettavaksi siten, että laissa säädetty markkamäärät muutettaisiin euroiksi ja sen-teiksi. Muutokset tehtäisiin käyttämällä vahvistettua muuntokerrointa. Muunnot suoritetaisiin pääsääntöisesti neuvoston asiaa koskevan asetuksen muunto- ja pyöristyssääntöjen mukaisesti sentin tarkkuudella. Sentin tarkkuudella säädettäisiin opintorahan, aikuisopintorahan sekä asumislisän määristä. Tarkoituksenmukaisuussyistä laissa säädetty tulorajat pyöristettäisiin kuitenkin ylöspäin lähimpään täyteen euroon tai viiteen euroon taikka lähimpiin täysiin kymmeneen tai satoi-

hin euroihin. Opintolainan valtiontakauksen määrät pyöristettäisiin myös ylöspäin kymmenen euron tarkkuudella.

Esitys on osa laajempaa kokonaisuutta, jossa eri hallinnonalojen toimeentuloturva-etuksia koskevassa lainsäädännössä olevat markkamäärät muutetaan euroiksi, kun euro vuoden 2002 alussa otetaan yleisesti käyttöön Euroopan unionin talous- ja rahaliittoon kuuluvissa maissa myös käteisvaluuttana ja kansalliset valuutat poistetaan käytöstä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

Eurosta tuli 1 päivänä tammikuuta 1999 Euroopan unionin talous- ja rahaliittoon kuuluvien maiden, myös Suomen, yhteinen virallinen valuutta. Tuona ajankohtana euro otettiin Suomessa käyttöön tilivaluuttana samalla kun vahvistettiin euron kiinteä muuntokurssi 5,94573. Euron käyttöön ottamisesta on säädetty kolmessa Euroopan unionin neuvoston asetuksessa. Tietyistä euron käyttöön ottamiseen liittyvistä säännöksistä annettu neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1103/97, jäljempänä euroasetus, on säädetty lähinnä sopimusten jatkuvuudesta sekä laskenta- ja pyöristyssäännöistä. Euron käyttöönotosta annettu neuvoston asetuksessa (EY) N:o 974/98 on määritelty ensimmäisessä vaiheessa mukaan tulevat jäsenmaat sekä säädetty euron ja kansallisten rahayksiköiden suhteesta siirtymäkauden aikana 1.1.1999—31.12.2001. Euron ja euron käyttöönottavien jäsenvaltioiden valuuttojen välisistä muuntokursseista annettu neuvoston asetuksessa

(EY) N:o 2866/98 on vahvistettu euron ja euron käyttöönottavien jäsenmaiden rahayksiköiden väliset peruuttamattomat muuntokurssit.

Euro otetaan yleisesti käyttöön kolmen vuoden siirtymäkauden jälkeen 1 päivänä tammikuuta 2002, jolloin eurosta tulee Suomen ainoa rahayksikkö. Euromääräiset setelit ja kolikot lasketaan liikkeeseen 1 päivänä tammikuuta 2002 ja niillä on siitä päivästä lukien laillisen maksuväliseen asema. Markkamääräiset setelit ja kolikot säilyttävät laillisen maksuväliseen asemansa kuitenkin helmikuun loppuun 2002 asti. Sen jälkeen euro on ainoa käytössä oleva raha. Julkinen hallinto, eläkelaitokset ja muu vakuutusala siirtyvät euron käyttöön 1 päivänä tammikuuta 2002, josta lukien etuudet maksetaan euroina. Vuoden 2001 loppuun saakka etuudet maksetaan markkoissa.

Hallituksen talouspoliittisen ministerivaliokunnan 11 päivänä tammikuuta 2000 vahvistamien periaatteiden mukaan säädöksissä olevat markkamäärät muutetaan 1 päivästä

tammikuuta 2002 lukien euroiksi ja senteiksi käyttäen vahvistettua muuntokerrointa. Pyöritykset tehdään lähimpään senttiin. Säädöksissä olevia etuuksien markkamääriä muutettaessa käytetään pääsääntöisesti sentin tarkkuutta. Talouspoliittisen ministerivaliokunnan vahvistamien periaatteiden mukaan sentin tarkkuudesta voidaan poiketa silloin, kun kyse ei ole välittömästi etuuden määrästä ja on tarkoituksenmukaista säilyttää säädöksen entinen sentin tarkkuutta yleisempi tarkkuustaso. Sentin tarkkuudesta voidaan poiketa lähinnä eräiden tuloarvojen ja hallinnollisten raja-arvojen kohdalla. Sentin tarkkuudesta poikettaessa muutos tulee kuitenkin toteuttaa mahdollisimman kustannusneutraalisti. Talouspoliittisen ministerivaliokunnan vahvistamien periaatteiden mukaan opintolainan valtiontakauksen suuruudesta säädetään yleisistä periaatteista poiketen viiden tai kymmenen euron tarkkuudella. Etuutta saava ei saa muutoksen vuoksi jäädä tuen piirin ulkopuolelle. Kriittiset raja-arvot, kuten maksettavan etuuden pienin määrä, pyöristetään siten lähimpään etuudensaajalle edulliseen senttiin.

Opintotukilaissa (65/1994) on yhteensä 14 lainkohtaa, jotka sisältävät markkamääriä tai viittauksia markkamääriin. Opintotukilaissa säädettyjen etuuksien määrät ja enimmäismäärät on ilmaistu pääsääntöisesti 10 tai 100 markan tarkkuudella. Opintotuen tarveharkintaan liittyvät tuloarajat ja takaisinperinnän laskusäännöt on ilmaistu joko 1 000 tai 10 000 markan tarkkuudella. Koska opintotukilain mukaisia etuuksia ei ole sidottu mihinkään indeksiin, etuuksien määrät ovat pysyneet alkuperäisellä tarkkuustasolla.

Opintotukilain 11 §:ssä säädetään opintorahan määrästä. Opintorahan määrä on ilmaistu täysinä kymmeninä markkoina ja vanhempien tulojen perusteella maksettavan opintorahan korotuksen enimmäismäärät on ilmaistu viidenkymmenen markan tarkkuudella. Korotukseen oikeuttavat opiskelijan vanhempien tuloarajat on ilmaistu puolestaan täysinä tuhansina markkoina.

Lain 13 §:n 1 momentissa säädetään aikuisopintorahan määrästä. Määrä on ilmaistu tiettyinä prosenttimäärinä hakijan opintoja edeltävästä veronalaisten ansiotulojen määrästä. Aikuisopintorahan vähimmäis- ja

enimmäismäärät on kuitenkin ilmaistu täysinä kymmeninä ja täysinä satoina markkoina.

Lain 14 a §:ssä säädetään asumislisän määrästä. Määrä on ilmaistu prosenttimääränä hakijan kuukausivuokrasta, käyttövastikkeesta tai niihin rinnastettavista kuukausittaisista asumismenoista. Lainkohdan mukaan asumismenot otetaan huomioon vain tiettyyn määrään saakka, joka on ilmaistu viiden markan tarkkuudella. Vanhemmaltaan vuokraamassaan tai vanhempansa omistamassa asunnossa asuvan opiskelijan sekä kansanopiston tai liikunnan koulutuskeskuksen maksullisella linjalla opiskelevan, oppilaitoksen asuntolassa asuvan opiskelijan asumislisän enimmäismäärä on ilmaistu 50 markan tarkkuudella. Ulkomailla opiskelevan asumislisän määrästä on säädetty viiden markan tarkkuudella. Asumislisään oikeuttavien asumismenojen pienin määrä on ilmaistu täysinä satoina markkoina.

Lain 16 §:n 1 momentissa säädetään opintolainan valtiontakauksen suuruudesta. Määrät on ilmaistu sadan markan tarkkuudella. Ulkomailla opiskelevan opintolainan valtiontakauksen määrästä on säädetty opintotukiasetuksessa (260/1994).

Opintotukilain taloudellista tarveharkintaa koskevassa 3 luvussa on säädetty opiskelijan omien tulojen, hänen vanhempiensa sekä puolisonsa tulojen vaikutuksesta opintotuen määrään. Lain 17 §:ssä säädetään opiskelijan omien tulojen vaikutuksesta opintorahaan ja asumislisään ja 18 §:ssä aikuisopintorahaan. Molemmissa lainkohdissa kuukausikohtaiset tuloarajat on ilmaistu 1 000 markan tarkkuudella. Opiskelijan vanhempien tulojen vaikutuksesta opintorahaan ja asumislisään säädetään 19 §:ssä. Vanhempien vuosituloaraja on ilmaistu 1 000 markan tarkkuudella. Opiskelijan puolison tulojen vaikutuksesta asumislisään on puolestaan säädetty 19 a §:ssä. Sen mukainen puolison vuosituloaraja on ilmaistu 10 000 markan tarkkuudella. Lain 19 ja 19 a §:n laskusäännöt tuloarajan ylittävien tulojen vaikutuksesta etuuden määrään on ilmaistu 1 000 markan tarkkuudella.

Lain 21 §:n 1 momentissa on säädetty kuukausierän pienimmästä myönnettävästä määrästä, joka on ilmaistu kymmenen markan tarkkuudella.

Takaisinperintää koskevan 27 §:n 4 mo-

mentissa on säädetty opintorahan ja asumislisän takaisinperimisestä tapauksessa, jossa opiskelijan vuositulot ovat ylittäneet 17 §:ssä tarkoitetun vapaan tulon. Momenttia on muutettu 1 päivästä tammikuuta 2001, mutta sitä sovelletaan ensimmäisen kerran vasta vuotta 2001 koskevaan takaisinperintään, joka toimitetaan vuonna 2003. Lainkohdan mukaan opiskelijan vapaan tulon ylityksen jokaista alkavaa 6 000 markkaa kohden peritään takaisin yhden tukikuukauden opintoraha ja asumislisä. Laskusäännön markkamäärä perustuu tukikuukauden vapaan tulon ja tuetoman kuukauden vapaan tulon väliseen erotukseen. Lainkohdan sisältämä säännös tuen perimättä jättämisestä silloin, kun vapaan tulon ylitys on pieni, on ilmaistu 1 000 markan tarkkuudella.

Tietojenantovelvollisuutta, rahoitusta, etuuden korottamista ja kumotun opintotukilain (28/1972) mukaisten tehtävien hoitoa koskevaa siirtymäsäännöstä koskevat opintotukilain 41, 46, 48 ja 58 § sisältävät viittaukset markkamääriin.

2. Ehdotetut muutokset

Hallituksen lähtökohtana on, että kaikissa Kansaneläkelaitoksen toimeenpanemissa etuussäädöksissä olevat markkamäärät muutetaan euroiksi ja senteiksi vuoden 2002 alusta lukien. Muutos tehtäisiin pääsääntöisesti vahvistetulla muutokertoimella sekä käyttämällä euroasetuksen mukaista pyöristyssääntöä.

Esityksessä ehdotetaan, että opintotukilain sisältämät välittömästi etuuden suuruutta koskevat markkamäärät muutettaisiin euroiksi ja senteiksi käyttämällä vahvistettua muutokerrointa. Opintorahan ja aikuisopintorahan määrät, jotka nykyisin on ilmaistu pääsääntöisesti kymmenen markan tarkkuudella, muutettaisiin sentin tarkkuuiksi. Samoin sentin tarkkuudella säädettäisiin opintorahan korotuksen määristä sekä asumislisän määristä. Koska asumislisässä huomioon otettavien asumismenojen enimmäis- ja vähimmäismäärät vaikuttavat suoraan asumislisän enimmäis- ja vähimmäismääriin, myös niistä säädettäisiin sentin tarkkuudella. Pyöristys tehtäisiin euroasetuksen mukaisesti lähimpään senttiin. Hallituksen talouspoliittisen

ministerivaliokunnan yleisiin etuuskien määrää koskeviin periaatteisiin vahvistaman poikkeussäännön mukaisesti opintolainan valtioneuvoston määrät ehdotetaan pyöristettäväksi ylöspäin lähimpään kymmeneen euroon. Samalla ulkomailla opiskelevan opintolainan valtioneuvoston määrää koskeva säännös siirrettäisiin opintotukiasetuksesta opintotukilakiin.

Hallituksen talouspoliittisen ministerivaliokunnan vahvistamien periaatteiden mukaisesti sentin tarkkuudesta voidaan poiketa silloin, kun kyse ei ole välittömästi etuuden määrästä ja on tarkoituksenmukaista säilyttää sentin tarkkuutta yleisempi tarkkuustaso. Tällainen poikkeus voidaan tehdä lähinnä eräitä tulorajoja ja hallinnollisia raja-arvoja muutettaessa.

Opintotukilain opiskelijan omien tulojen vaikutusta opintorahaan ja asumislisään koskevan säännöksen vapaan tulon määrät ehdotetaan pyöristettäväksi ylöspäin lähimpään täyteen viiteen euroon. Opiskelijalla voisi olla tuloa 505 euroa jokaista kuukautta kohden, jona hän on saanut opintorahaa tai asumislisää sekä 1 515 euroa jokaista kuukautta kohden, jona hän ei ole saanut opintorahaa eikä asumislisää. Jos opiskelija on kalenterivuoden aikana nostonut opintorahaa tai asumislisää esimerkiksi yhdeksältä kuukaudelta, hänen vapaa tulonsa tuolta vuodelta on 9 090 euroa. Aikuisopintorahaa saavan opiskelijan kuukausikohtainen tuloraja ehdotetaan pyöristettäväksi samoin ylöspäin lähimpään täyteen viiteen euroon.

Opintotukilain opiskelijan vanhempien sekä puolison tulojen vaikutusta opintotuen määrään koskevien säännösten tulorajat ehdotetaan tarkoituksenmukaisuussyistä pyöristettäväksi ylöspäin lähimpään täyteen sataan euroon. Nykyisessä laissa mainitut tulorajat on määritelty 1 000 ja 10 000 markan tarkkuudella eikä niitä ole sidottu mihinkään indeksiin. Koska kyse on vuosituloa koskevista tulorajoista, niiden muuntamisessa on tarkoituksenmukaista käyttää yleisempää tarkkuustasoa kuin kuukausikohtaisissa tulorajoissa. Vuositulorajan ylitystä koskevan laskusäännön rahamäärä pyöristettäisiin ylöspäin lähimpään kymmeneen euroon.

Opintotuen takaisinperintäsäännöksen markkamäärä perustuu tukikuukauden ja

tuettoman kuukauden vapaan tulon erotukseen, joten se muunnettaisiin 1 010 euroksi.

Koska yleisenä lähtökohtana on se, ettei kukaan saisi muunnoksen seurauksena kokonaan menettää oikeuttaan tukeen, opintotukilain pienintä myönnettävää etuutta koskevan säännöksen nykyinen markkamäärä muunnettaisiin euroiksi ja senteiksi pyöristämällä se lähimpään tuen saajalle edullisempaan senttiin.

Opintotukilain eräiden säännösten viittaukset markkamääriin ehdotetaan muutettaviksi siten, että ilmaisu markkamäärä muutettaisiin ilmaisuksi määrä. Osa viittauksista olisi tarpeen muuttaa ainoastaan lain suomenkielisen sanamuodon osalta.

3. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Vuoden 2001 valtion talousarviossa momentille opintoraha ja asumislisä on varattu yhteensä 3,8 miljardia markkaa. Vuonna 2001 opintorahan saajien määräksi arvioidaan 238 000 ja asumislisän saajien määräksi 130 000 opiskelijaa. Esityksen mukainen opiskelijan vanhempien tulorajojen markkamäärien muuntaminen euroiksi lisäisi noin 2 000 opiskelijan asumislisän määrää yhteensä noin 100 000 markkaa ja noin 2 500 opiskelijan opintorahan määrää yhteensä noin 250 000 markkaa. Opintolainojen valtiontakauksen enimmäismäärien pyöristäminen lisäisi vuosittain myönnettävien valtiontakauksen määrää vajaalla kahdella miljoonalla markalla. Vuonna 2000 opintolainan valtiontakauksen perusteella myönnettiin opintolainoja yhteensä 1 238 miljoonaa markkaa. Muilta osin esityksellä ei ole olennaisia kustannusvaikutuksia.

4. Asian valmistelu

Valtiovarainministeriön EMU-projekti hyväksyi 18 päivänä joulukuuta 1997 Suomen

kansallisen siirtymäsuunnitelman euron käyttöön ottamiseksi. Opetusministeriössä laadittiin toukokuussa 1998 suunnitelma opetusministeriön hallinnonalalla tarvittavista toimenpiteistä Suomen mahdollisesti liittyessä Euroopan talous- ja rahaliiton kolmanteen vaiheeseen 1 päivänä tammikuuta 1999 (Opetusministeriön työryhmämuistioita 1998:7). Opetusministeriö osallistui myös sosiaali- ja terveysministeriön maaliskuussa 1999 asetetun euron käyttöönottoprojektin säädöstyöryhmän työhön. Projektin johtoryhmä esitti 30 päivänä marraskuussa 1999 päivätyssä muistiossaan periaatteet markkamäärien muuntamiseksi euroiksi sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan ja muiden hallinnonalojen toimeentuloturvaetuuksissa. Valtionhallinnon siirtymistä euroon on koordinoitunut valtiovarainministeriön asettaman EMU-projektin julkisen sektorin työryhmä.

Hallituksen talouspoliittinen ministerivaliokunta hyväksyi sosiaali- ja terveysministeriön Euron käyttöönottoprojektin johtoryhmän esittämien periaatteiden käytön yleisenä ohjeena muutettaessa markkamääriä euroiksi toimeentuloturvaetuuksia koskevassa lainsäädännössä. Näiden periaatteiden mukaan säädöksissä olevat markkamäärät muutetaan 1 päivästä tammikuuta 2002 lukien euroiksi ja senteiksi käyttämällä vahvistettua muuntokerrointa. Pyöristykset tehdään euroasetuksen mukaisesti. Tulo- ja omaisuusrajat sekä eräät hallinnolliset raja-arvot voidaan kuitenkin pyöristää täyteen euroon tai nolilla päättyvään euromäärään. Sentin tarkkuudesta poikettaessa muutos on kuitenkin aina pyrittävä toteuttamaan mahdollisimman kustannusneutraalisti. Etuutta saava ei saa muutoksen vuoksi jäädä tuen piiriin ulkopuolelle.

Tämä esitys on valmisteltu noudattaen edellä kuvattuja talouspoliittisen ministerivaliokunnan vahvistamia periaatteita. Se on tehty virkatyönä opetusministeriössä yhteistyössä Kansaneläkelaitoksen kanssa.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

11 §. *Opintorahan määrä.* Pykälän 1 ja 4 momentissa olevat opintorahojen ja niiden korotusten markkamäärät ehdotetaan muutettaviksi euromääräisiksi vahvistettua muuntokerrointa käyttäen lähimpään senttiin euroasetuksen mukaisesti pyöristettynä. Pykälän 4 ja 5 momentissa olevat tuloajat ehdotetaan muutettaviksi euromääräisiksi pyöristämällä ne ylöspäin lähimpään täyteen sataan euroon. Pykälän 5 momentin laskusäännön markkamäärä ehdotetaan muutettavaksi euromääräiseksi pyöristämällä se ylöspäin lähimpään täyteen kymmeneen euroon.

13 §. *Aikuisopintorahan määrä.* Pykälän 1 momentissa olevat markkamäärät ehdotetaan muutettaviksi euromääräisiksi vahvistettua muuntokerrointa käyttäen lähimpään senttiin euroasetuksen mukaisesti pyöristettyinä.

14 a §. *Asumislisän määrä.* Pykälän 1 momentissa säädetty asumislisässä huomioon otettavien asumismenojen markkamääräinen enimmäismäärä, 2 ja 3 momentissa säädetty asumislisän enimmäismäärät tietyissä tapauksissa sekä 4 momentissa säädetty asumislisässä huomioon otettavien asumismenojen markkamääräinen vähimmäismäärä ehdotetaan muutettaviksi euromääräiseksi vahvistettua muuntokerrointa käyttäen lähimpään senttiin euroasetuksen mukaisesti pyöristettynä.

16 §. *Valtiontakauksen suuruus.* Pykälän 1 momentissa säädetty opintolainan valtiontakauksen määrät ehdotetaan muutettaviksi euromääräisiksi pyöristämällä ne ylöspäin lähimpään täyteen kymmeneen euroon. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin myös opintotukiasetuksen 17 §:ssä oleva säännös ulkomaisiin opintoihin myönnettävän valtiontakauksen määrästä.

17 §. *Opiskelijan omien tulojen vaikutus opintorahaan ja asumislisään.* Pykälän 1 momentin 1 kohdassa oleva markkamäärä ehdotetaan muutettavaksi euromääräiseksi pyöristämällä se ylöspäin lähimpään täyteen euroon ja 2 kohdassa oleva markkamäärä lähimpään viiteen euroon, joka muunnettisiin

euroiksi pyöristämällä se ylöspäin lähimpään täyteen kymmeneen euroon.

18 §. *Tulojen vaikutus aikuisopintorahaan.* Pykälän 2 momentissa oleva tuloajaja ehdotetaan muutettavaksi euromääräiseksi pyöristämällä se ylöspäin lähimpään viiteen euroon. Pykälän 2 momentin viittaus koulutus- tai erorahastosta annettuun lakiin (537/1990) ehdotetaan korjattavaksi viittaukseksi koulutus- ja erorahastosta annettuun lakiin. Samoin korjattaisiin viittaus kumottuun valtion virkamieslakiin (755/1986) viittaukseksi voimassa olevaan valtion virkamieslakiin (750/1994).

19 §. *Vanhempien tulojen huomioon ottaminen.* Pykälän 3 momentissa säädetty tuloajaja ehdotetaan muutettavaksi euromääräiseksi pyöristämällä se ylöspäin lähimpään täyteen sataan euroon. Lainkohdassa säädetyn laskusäännön markkamäärä ehdotetaan muutettavaksi euromääräiseksi pyöristämällä se ylöspäin lähimpään täyteen kymmeneen euroon.

19 a §. *Aviopuolison tulojen huomioon ottaminen asumislisää myönnettäessä.* Pykälän 1 momentissa säädetty tuloajaja ehdotetaan muutettavaksi euromääräiseksi pyöristämällä se ylöspäin lähimpään täyteen sataan euroon. Lainkohdassa säädetyn laskusäännön markkamäärä ehdotetaan muutettavaksi euromääräiseksi pyöristämällä se ylöspäin lähimpään täyteen kymmeneen euroon. Pykälän otsikoksi korjattaisiin Aviopuolison tulojen huomioon ottaminen asumislisää myönnettäessä.

21 §. *Pienin myönnettävä etuus.* Pienin myönnettävä etuus ehdotetaan muutettavaksi euromääräiseksi vahvistettua muuntokurssia käyttäen pyöristettynä alaspäin lähimpään senttiin. Pykälän 2 momentissa säädetty asetukseenantovaltuus opintorahan ja asumislisän kuukausierän pyöristämisestä ehdotetaan poistettavaksi tarpeettomana, koska opintorahan ja asumislisän euromäärät ehdotetaan säädettäväksi suoraan senttitasolle. Etuuden määrän pyöristäminen ehdotetaan poistettavaksi myös pykälän otsikosta.

27 §. *Takaisinperintä.* Pykälän 4 momen-

tissa säädetyn opiskelijan omiin tuloihin perustuvan takaisinperinnän laskusäännön markkamäärä ehdotetaan muutettavaksi 1 010 euroksi. Se vapaan tulon ylityksen enimmäismäärä, jonka perusteella liikaa maksettua tukea ei peritä takaisin, ehdotetaan pyöristettäväksi ylöspäin lähimpään täyteen kymmeneen euroon.

41 §. *Tietojenantovelvollisuus.* Pykälän suomenkielisessä 4 momentissa oleva sana markkamäärä ehdotetaan muutettavaksi rahamääräksi.

46 §. *Rahoitus.* Pykälän 2 momentissa oleva ilmaisu markkamäärä ehdotetaan korvattavaksi ilmaisulla rahamäärä.

48 §. *Etuuden korottaminen.* Pykälän suomenkielisessä asussa oleva ilmaisu markkamäärä ehdotetaan korvattavaksi ilmaisulla määrä. Uuden perustuslain mukaisesti asetus muutettaisiin valtioneuvoston asetukseksi.

58 §. *Kumotun opintotukilain mukaisten tehtävien hoitoa koskeva siirtymäsäännös.* Pykälän suomenkielisessä 4 momentissa oleva ilmaisu markkamäärä ehdotetaan korvattavaksi ilmaisulla määrä.

2. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002. Lain 27 §:n 4 momenttia sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuoden 2001 verotuksen toimittamisen jälkeen suoritettavaan liikaa maksetun tuen takaisinperintään.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

opintotukilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 21 päivänä tammikuuta 1994 annetun opintotukilain (65/1994) 11 §, 13 §:n 1 momentti, 14 a ja 16 §, 17 §:n 1 momentti, 18 §:n 2 momentti, 19 §:n 3 momentti, 19 a ja 21 §, 27 §:n 4 momentti, 41 §:n 4 momentin ja 58 §:n 4 momentin suomenkielinen sanamuoto sekä 46 §:n 2 momentti ja 48 §,

sellaisina kuin niistä ovat 11 § osaksi laeissa 940/1995, 49/1997 ja 41/2000, 13 §:n 1 momentti ja 19 §:n 3 momentti mainitussa laissa 940/1995, 14 a ja 19 a § mainitussa laissa 41/2000, 16 § laissa 1277/2000, 17 §:n 1 momentti laissa 920/1997 ja 27 §:n 4 momentti laissa 1099/2000, seuraavasti:

11 §

Opintorahan määrä

Jollei 17—22 §:stä muuta johdu, opintorahan määrä kuukaudessa on:

1) vanhempansa luona asuvalle opiskelijalle 38,68 euroa korkeakoulussa ja 21,86 euroa muussa oppilaitoksessa, kun opiskelija on alle 20-vuotias, sekä 105,96 euroa korkeakoulussa ja 63,91 euroa muussa oppilaitoksessa, kun opiskelija on täyttänyt 20 vuotta;

2) muualla kuin vanhempansa luona asuvalle opiskelijalle 126,14 euroa korkeakoulussa ja 84,09 euroa muussa oppilaitoksessa, kun opiskelija on alle 18-vuotias; sekä

3) muualla kuin vanhempansa luona asuvalle opiskelijalle korkeakoulussa 259,01 euroa ja muussa oppilaitoksessa 213,60 euroa, kun opiskelija on täyttänyt 18 vuotta tai avioliitossa taikka elatusvelvollinen.

Jos opiskelija asuu vanhemmaltaan vuokraamassaan tai vanhempansa omistamassa asunnossa, joka on samassa kiinteistössä kuin vanhemman vakituinen asunto, opintoraha myönnetään samansuuruisena kuin vanhempansa luona asuvalle opiskelijalle.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säättää, että opintorahan määrä voi olla myös

muissa oppilaitoksissa sama kuin korkeakouluissa, jos opintoihin ei liity opintososiaalisia etuja.

Jos vanhempien tuloverolain (1535/1992) 30 §:ssä tarkoitettujen puhtaiden ansio- ja pääomatulojen yhteismäärä on enintään 13 800 euroa vuodessa, opintorahoja voidaan korottaa seuraavasti:

1) 38,68 euron opintorahaa enintään 58,87 eurolla;

2) 21,86 euron opintorahaa enintään 42,05 eurolla;

3) 105,96 euron opintorahaa enintään 126,14 eurolla;

4) 63,91 euron opintorahaa enintään 84,09 eurolla;

5) 126,14 euron opintorahaa enintään 126,14 eurolla; ja

6) 84,09 euron opintorahaa enintään 84,09 eurolla.

Korotus pienenee jokaista tulorajan ylittävää täyttä 1 380 euroa kohden 10 prosenttia. Yhteenlasketun tulon ylittäessä 26 100 euroa korotusta ei makseta.

Oikeus 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitettuun korkeampaan opintorahaan iän perusteella alkaa sen kuukauden alusta, jona tuensaaja täyttää asianomaisessa kohdassa säädetyn iän.

13 §

Aikuisopintorahan määrä

Aikuisopintorahan määrä on 25 prosenttia opiskelijan opintoja edeltävästä vakiintuneesta kuukausittaisesta veronalaisen ansiotulojen määrästä tai sitä vastaavien tulojen määrästä, kuitenkin vähintään 259,01 euroa ja enintään 470,93 euroa kuukaudessa.

14 a §

Asumislisän määrä

Asumislisän määrä on 80 prosenttia kuukausivuokrasta, käyttövastikkeesta taikka niihin rinnastettavista vuokrasopimuksen tai asumisoikeussopimuksen mukaisista kiinteän suuruisista kuukausittaisista asumismenoista. Asumislisää myönnettäessä asumismenoja ei oteta huomioon 214,44 euron ylittävältä osalta. Opiskelijan osuus asumismenoista saadaan jakamalla koko asunnon asumismenot asukkaiden lukumäärällä, jollei erityisestä syystä hyväksytä muuta jakoperustetta.

Jos opiskelija asuu vanhemmaltaan vuokraamassaan tai vanhempansa omistamassa asunnossa, asumislisän määrä on enintään 58,87 euroa kuukaudessa. Kansanopiston tai liikunnan koulutuskeskuksen maksullisella linjalla opiskelevan oppilaitoksen asuntolassa asuvan opiskelijan asumislisän määrä on 58,87 euroa kuukaudessa.

Ulkomailla opiskelevan asumislisän määrä on 180,80 euroa kuukaudessa. Opetusministeriö voi määrätä, että ulkomailla opiskelevan asumislisä on tätä pienempi, jos opiskelumaan vuokrataso on alhainen.

Asumislisää ei makseta, jos asumismenot ovat alle 33,63 euroa kuukaudessa.

16 §

Valtiontakauksen suuruus

Opintolainan valtiontakauksen määrä tukikuukautta kohden on 18 vuotta täytäneellä 220 euroa, aikuisopintorahaa tai aikuiskoulutustukea saavalla kuitenkin 310 euroa. Jos

hakija on alle 18-vuotias, takaus myönnetään 160 euron suuruisena. Oikeus korkeampaan valtiontakaukseen alkaa sen kuukauden alusta jona opiskelija täyttää 18 vuotta. Ulkomailla opiskelevan opintolainan valtiontakauksen määrä on 360 euroa tukikuukautta kohden.

Valtiontakauksen määrää korotetaan niinä lukukausina, jolloin opiskelija saa opintotukea tai aikuiskoulutustukea, sillä opintolainan lisäyksellä, jonka luottolaitos antaa opiskelijalle lukuvuoden aikana erääntyvän opintolainan koron maksamiseksi.

17 §

Opiskelijan omien tulojen vaikutus opintorahaan ja asumislisään

Opiskelijalla voi olla opintorahan ja aikuisopintorahan lisäksi muita veronalaisia tuloja ja toimeentulon turvaamiseen tarkoitettuja apurahoja kalenterivuodessa määrä, jota kutsutaan vapaaksi tuloksi. Vapaa tulo laskeaan siten, että opiskelijalla voi olla tuloa:

1) 505 euroa jokaista kuukautta kohden, jona hän on saanut opintorahaa tai asumislisää; sekä

2) 1 515 euroa jokaista kuukautta kohden, jona hän ei ole saanut opintorahaa tai asumislisää.

18 §

Tulojen vaikutus aikuisopintorahaan

Aikuisopintoraha myönnetään, jos opiskelijan muut veronalaiset tulot tai toimeentulon turvaamiseen tarkoitettu apuraha ovat lukukauden tukikuukausien aikana keskimäärin enintään 340 euroa kuukaudessa. Tulona ei kuitenkaan pidetä koulutus- ja erorahastosta annetun lain (537/1990) eikä valtion virkamieslain (750/1994) tai muun lain perusteella maksettavaa ammattikoulutusrahaa ja erorahan aikuiskoulutuslisää.

19 §

Vanhempien tulojen huomioon ottaminen

Opiskelijalla on oikeus täysimääräiseen opintorahaan ja asumislisään, jos vanhempien tuloverolain 30 §:ssä tarkoitettujen puhtaiden ansio- ja pääomatulojen määrä on enintään 27 300 euroa vuodessa. Opintorahaa ja asumislisää vähennetään jokaista tuloajan ylittävää täyttä 680 euroa kohden viisi prosenttia.

19 a §

Aviopuolison tulojen huomioon ottaminen asumislisää myönnettäessä

Opiskelijalla on oikeus täysimääräiseen asumislisään, jos hänen aviopuolisonsa tuloverolain 30 §:ssä tarkoitettujen puhtaiden ansio- ja pääomatulojen määrä on enintään 15 200 euroa vuodessa. Asumislisää vähennetään jokaista tuloajan ylittävää täyttä 680 euroa kohden 10 prosenttia.

Jos aviopuolisot eivät asu samassa asunnossa, puolison tuloja ei kuitenkaan oteta huomioon.

21 §

Pienin myönnettävä etuus

Opintorahaa ja asumislisää ei myönnetä, jos kuukausierän määrä yhteensä jäisi 8,40 euroa pienemmäksi.

27 §

Takaisinperintä

Jos opiskelijan 17 §:n 1 momentissa tarkoitettu vuositulo ylittää vapaan tulon, ylityksen jokaista alkavaa 1 010 euroa kohden peritään takaisin yhden tukikuukauden opintoraha ja asumislisä aikajärjestyksessä alkaen kalenterivuoden viimeisestä tukikuukaudesta. Jos vapaan tulon ylitys on ollut enintään 170 euroa, liikaa maksettua tukea ei kuitenkaan peritä takaisin. Tuensaajalle annetaan päätös-

ehdotus liikaa maksetun tuen takaisinperimisestä. Ehdotuksen mukainen päätös tulee voimaan, jos tuensaaja ei valituksen tekemiseen varatussa määräajassa pyydä kirjallisesti asian käsittelemistä uudelleen.

41 §

Tietojenantovelvollisuus

Luottolaitos on velvollinen toimittamaan puolivuositain Kansaneläkelaitokselle lainansaajittain yksilöidyt tiedot nostettujen valtion takaamien opintolainojen rahamääristä siten kuin Kansaneläkelaitos tarkemmin määrää.

46 §

Rahoitus

Kansaneläkelaitoksen on viisi arkipäivää ennen opintorahojen, aikuisopintorahojen ja asumislisien maksupäivää ilmoitettava valtiolle arvio seuraavana kuukautena maksettavien opintorahojen, aikuisopintorahojen, asumislisien, takausvastuiden ja ateriatuen rahamäärästä. Valtion on ilmoituksen perusteella maksettava Kansaneläkelaitokselle ilmoituksen mukainen määrä viimeistään yhtä arkipäivää ennen edellä tarkoitettua maksupäivää.

48 §

Etuuden korottaminen

Tässä laissa säädettyjä määriä voidaan korottaa valtioneuvoston asetuksella.

58 §

Kumotun opintotukilain mukaisten tehtävien hoitoa koskeva siirtymäsäännös

Veroviranomaisilla on oikeus saada massa-luovutuksena Kansaneläkelaitokselta vuosit-

tain kumotun opintotukilain 7 §:n 3 momentin mukaisen korkoavustuksen saajien nimet, henkilötunnukset ja maksetun koron määrät.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002. Sen 27 §:n 4 momenttia sovelle-

taan kuitenkin ensimmäisen kerran vuotta 2001 koskevaan takaisinperintään.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 6 päivänä huhtikuuta 2001

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Kulttuuriministeri *Suvi Lindén*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

Laki

opintotukilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 21 päivänä tammikuuta 1994 annetun opintotukilain (65/1994) 11 §, 13 §:n 1 momentti, 14 a ja 16 §, 17 §:n 1 momentti, 18 §:n 2 momentti, 19 §:n 3 momentti, 19 a ja 21 §, 27 §:n 4 momentti, 41 §:n 4 momentin ja 58 §:n 4 momentin suomenkielinen sanamuoto sekä 46 §:n 2 momentti ja 48 §,

sellaisina kuin niistä ovat 11 § osaksi laissa 940/1995, 49/1997 ja 41/2000, 13 §:n 1 momentti ja 19 §:n 3 momentti mainitussa laissa 940/1995, 14 a ja 19 a § mainitussa laissa 41/2000, 16 § laissa 1277/2000, 17 §:n 1 momentti laissa 920/1997 ja 27 §:n 4 momentti laissa 1099/2000, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

11 §

Opintorahan määrä

Jollei 17—22 §:stä muuta johdu, opintorahan määrä kuukaudessa on:

1) vanhempansa luona asuvalle opiskelijalle 230 markkaa korkeakoulussa ja 130 markkaa muussa oppilaitoksessa, kun opiskelija on alle 20-vuotias, sekä 630 markkaa korkeakoulussa ja 380 markkaa muussa oppilaitoksessa, kun opiskelija on täyttänyt 20 vuotta;

2) muualla kuin vanhempansa luona asuvalle opiskelijalle 750 markkaa korkeakoulussa ja 500 markkaa muussa oppilaitoksessa, kun opiskelija on alle 18-vuotias; sekä

3) muualla kuin vanhempansa luona asuvalle opiskelijalle korkeakoulussa 1 540 markkaa ja muussa oppilaitoksessa 1 270 markkaa, kun opiskelija on täyttänyt 18 vuotta tai avioliitossa taikka elatusvelvollinen.

Jos opiskelija asuu vanhemmaltaan vuokraamassaan tai vanhempansa omistamassa asunnossa, joka on samassa kiinteistössä kuin vanhemman vakituinen asunto, opintoraha myönnetään samansuuruisena kuin vanhempansa luona asuvalle opiskelijalle.

Asetuksella voidaan säätää, että opintora-

Ehdotus

11 §

Opintorahan määrä

Jollei 17—22 §:stä muuta johdu, opintorahan määrä kuukaudessa on:

1) vanhempansa luona asuvalle opiskelijalle 38,68 euroa korkeakoulussa ja 21,86 euroa muussa oppilaitoksessa, kun opiskelija on alle 20-vuotias, sekä 105,96 euroa korkeakoulussa ja 63,91 euroa muussa oppilaitoksessa, kun opiskelija on täyttänyt 20 vuotta;

2) muualla kuin vanhempansa luona asuvalle opiskelijalle 126,14 euroa korkeakoulussa ja 84,09 euroa muussa oppilaitoksessa, kun opiskelija on alle 18-vuotias; sekä

3) muualla kuin vanhempansa luona asuvalle opiskelijalle korkeakoulussa 259,01 euroa ja muussa oppilaitoksessa 213,60 euroa, kun opiskelija on täyttänyt 18 vuotta tai avioliitossa taikka elatusvelvollinen.

Jos opiskelija asuu vanhemmaltaan vuokraamassaan tai vanhempansa omistamassa asunnossa, joka on samassa kiinteistössä kuin vanhemman vakituinen asunto, opintoraha myönnetään samansuuruisena kuin vanhempansa luona asuvalle opiskelijalle.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää

han määrä voi olla myös muissa oppilaitoksissa sama kuin korkeakouluissa, jos opintoihin ei liity opintososiaalisia etuja.

Jos vanhempien tuloverolain 30 §:ssä tarkoitettujen puhtaiden ansio- ja pääomatulojen yhteismäärä on enintään 82 000 markkaa vuodessa, opintorahoja voidaan korottaa seuraavasti:

230 markan opintorahaa enintään 350 markalla,

130 markan opintorahaa enintään 250 markalla,

630 markan opintorahaa enintään 750 markalla,

380 markan opintorahaa enintään 500 markalla,

750 markan opintorahaa enintään 750 markalla ja

500 markan opintorahaa enintään 500 markalla.

Korotus pienenee jokaista tulorajan ylittävää täyttä 8 200 markkaa kohden 10 prosenttia. Yhteenlasketun tulon ylittäessä 155 000 markkaa korotusta ei makseta.

Oikeus 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitettuun korkeampaan opintorahaan iän perusteella alkaa sen kuukauden alusta, jona tuensaaja täyttää asianomaisessa kohdassa säädetyn iän.

13 §

Aikuisopintorahan määrä

Aikuisopintorahan määrä on 25 prosenttia opiskelijan opintoja edeltävästä vakiintuneesta, kuukausittaisesta veronalaisten ansiotulojen määrästä tai sitä vastaavien tulojen määrästä, kuitenkin vähintään 1 540 markkaa ja enintään 2 800 markkaa kuukaudessa.

14 a §

Asumislisän määrä

Asumislisän määrä on 80 prosenttia kuukausivuokrasta, käyttövastikkeesta taikka

tää, että opintorahan määrä voi olla myös muissa oppilaitoksissa sama kuin korkeakouluissa, jos opintoihin ei liity opintososiaalisia etuja.

Jos vanhempien tuloverolain (1535/1992) 30 §:ssä tarkoitettujen puhtaiden ansio- ja pääomatulojen yhteismäärä on enintään 13 800 euroa vuodessa, opintorahoja voidaan korottaa seuraavasti:

1) 38,68 euron opintorahaa enintään 58,87 eurolla;

2) 21,86 euron opintorahaa enintään 42,05 eurolla;

3) 105,96 euron opintorahaa enintään 126,14 eurolla;

4) 63,91 euron opintorahaa enintään 84,09 eurolla;

5) 126,14 euron opintorahaa enintään 126,14 eurolla; ja

6) 84,09 euron opintorahaa enintään 84,09 eurolla.

Korotus pienenee jokaista tulorajan ylittävää täyttä 1 380 euroa kohden 10 prosenttia. Yhteenlasketun tulon ylittäessä 26 100 euroa korotusta ei makseta.

Oikeus 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitettuun korkeampaan opintorahaan iän perusteella alkaa sen kuukauden alusta, jona tuensaaja täyttää asianomaisessa kohdassa säädetyn iän.

13 §

Aikuisopintorahan määrä

Aikuisopintorahan määrä on 25 prosenttia opiskelijan opintoja edeltävästä vakiintuneesta kuukausittaisesta veronalaisten ansiotulojen määrästä tai sitä vastaavien tulojen määrästä, kuitenkin vähintään 259,01 euroa ja enintään 470,93 euroa kuukaudessa.

14 a §

Asumislisän määrä

Asumislisän määrä on 80 prosenttia kuukausivuokrasta, käyttövastikkeesta taikka

niihin rinnastettavista vuokrasopimuksen tai asumisoikeussopimuksen mukaisista kiinteän suuruista kuukausittaisista asumismenoista. Asumislisää myönnettäessä asumismenoja ei oteta huomioon 1 275 markan ylittävältä osalta. Opiskelijan osuus asumismenoista saadaan jakamalla koko asunnon asumismenot asukkaiden lukumäärällä, jollei erityisestä syystä hyväksytä muuta jakoperustetta.

Jos opiskelija asuu vanhemmaltaan vuokraamassaan tai vanhempansa omistamassa asunnossa, asumislisän määrä on enintään 350 markkaa kuukaudessa. Kansanopiston tai liikunnan koulutuskeskuksen maksullisella linjalla opiskelevan, oppilaitoksen asuntolassa asuvan opiskelijan asumislisän määrä on 350 markkaa kuukaudessa.

Ulkomailla opiskelevan asumislisän määrä on 1 075 markkaa kuukaudessa. Opetusministeriö voi määrätä, että ulkomailla opiskelevan asumislisä on tätä pienempi, jos opiskelumaan vuokrataso on alhainen.

Asumislisää ei makseta, jos asumismenot ovat alle 200 markkaa kuukaudessa.

16 §

Valtiontakauksen suuruus

Opintolainan valtiontakauksen määrä tukikuukautta kohden on 18 vuotta täyttäneellä 1 300 markkaa, aikuisopintorahaa tai aikuiskoulutustukea saavalla kuitenkin 1 800 markkaa. Jos hakija on alle 18-vuotias, takaus myönnetään 900 markan suuruisena. Oikeus korkeampaan valtiontakaukseen alkaa sen kuukauden alusta, jona opiskelija täyttää 18 vuotta.

Ulkomailla opiskelevan valtiontakauksen määrästä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Valtiontakauksen määrää korotetaan niinä lukukausina, jolloin opiskelija saa opintotukea tai aikuiskoulutustukea, sillä opintolainan lisäyksellä, jonka luottolaitos antaa opiskelijalle lukuvuoden aikana erääntyvän opintolainan koron maksamiseksi.

niihin rinnastettavista vuokrasopimuksen tai asumisoikeussopimuksen mukaisista kiinteän suuruista kuukausittaisista asumismenoista. Asumislisää myönnettäessä asumismenoja ei oteta huomioon 214,44 euron ylittävältä osalta. Opiskelijan osuus asumismenoista saadaan jakamalla koko asunnon asumismenot asukkaiden lukumäärällä, jollei erityisestä syystä hyväksytä muuta jakoperustetta.

Jos opiskelija asuu vanhemmaltaan vuokraamassaan tai vanhempansa omistamassa asunnossa, asumislisän määrä on enintään 58,87 euroa kuukaudessa. Kansanopiston tai liikunnan koulutuskeskuksen maksullisella linjalla opiskelevan oppilaitoksen asuntolassa asuvan opiskelijan asumislisän määrä on 58,87 euroa kuukaudessa.

Ulkomailla opiskelevan asumislisän määrä on 180,80 euroa kuukaudessa. Opetusministeriö voi määrätä, että ulkomailla opiskelevan asumislisä on tätä pienempi, jos opiskelumaan vuokrataso on alhainen.

Asumislisää ei makseta, jos asumismenot ovat alle 33,63 euroa kuukaudessa.

16 §

Valtiontakauksen suuruus

Opintolainan valtiontakauksen määrä tukikuukautta kohden on 18 vuotta täyttäneellä 220 euroa, aikuisopintorahaa tai aikuiskoulutustukea saavalla kuitenkin 310 euroa. Jos hakija on alle 18-vuotias, takaus myönnetään 160 euron suuruisena. Oikeus korkeampaan valtiontakaukseen alkaa sen kuukauden alusta jona opiskelija täyttää 18 vuotta. *Ulkomailla opiskelevan opintolainan valtiontakauksen määrä on 360 euroa tukikuukautta kohden.*

Valtiontakauksen määrää korotetaan niinä lukukausina, jolloin opiskelija saa opintotukea tai aikuiskoulutustukea, sillä opintolainan lisäyksellä, jonka luottolaitos antaa opiskelijalle lukuvuoden aikana erääntyvän opintolainan koron maksamiseksi.

17 §

Opiskelijan omien tulojen vaikutus opintorahaan ja asumislisään

Opiskelijalla voi olla opintorahan ja aikuisopintorahan lisäksi muita veronalaisia tuloja ja toimeentulon turvaamiseen tarkoitettuja apurahoja kalenterivuodessa määrä, jota kutsutaan vapaaksi tuloksi. Vapaa tulo lasketaan siten, että opiskelijalla voi olla tuloa:

1) 3 000 markkaa jokaista kuukautta kohden, jona hän on saanut opintorahaa tai asumislisää; sekä

2) 9 000 markkaa jokaista kuukautta kohden, jona hän ei ole saanut opintorahaa tai asumislisää.

17 §

Opiskelijan omien tulojen vaikutus opintorahaan ja asumislisään

Opiskelijalla voi olla opintorahan ja aikuisopintorahan lisäksi muita veronalaisia tuloja ja toimeentulon turvaamiseen tarkoitettuja apurahoja kalenterivuodessa määrä, jota kutsutaan vapaaksi tuloksi. Vapaa tulo lasketaan siten, että opiskelijalla voi olla tuloa:

1) 505 euroa jokaista kuukautta kohden, jona hän on saanut opintorahaa tai asumislisää; sekä

2) 1 515 euroa jokaista kuukautta kohden, jona hän ei ole saanut opintorahaa tai asumislisää.

18 §

Tulojen vaikutus aikuisopintorahaan

Aikuisopintoraha myönnetään, jos opiskelijan muut veronalaiset tulot tai toimeentulon turvaamiseen tarkoitettu apuraha ovat lukukauden tukikuukausien aikana keskimäärin enintään 2 000 markkaa kuukaudessa. Tulona ei kuitenkaan pidetä koulutus- tai erorahastosta annetun lain (537/90) eikä valtion virkamieslain (755/86) tai muun lain perusteella maksettavaa ammattikoulutusrahaa ja erorahan aikuiskoulutuslisää.

Aikuisopintoraha myönnetään, jos opiskelijan muut veronalaiset tulot tai toimeentulon turvaamiseen tarkoitettu apuraha ovat lukukauden tukikuukausien aikana keskimäärin enintään 340 euroa kuukaudessa. Tulona ei kuitenkaan pidetä koulutus- ja erorahastosta annetun lain (537/1990) eikä valtion virkamieslain (750/1994) tai muun lain perusteella maksettavaa ammattikoulutusrahaa ja erorahan aikuiskoulutuslisää.

19 §

Vanhempien tulojen huomioon ottaminen

Opiskelijalla on oikeus täysimääräiseen opintorahaan ja asumislisään, jos vanhempien tuloverolain 30 §:ssä tarkoitettujen puhtaiden ansio- ja pääomatulojen määrä on enintään 162 000 markkaa vuodessa. Opintorahaa ja asumislisää vähennetään jokaista tulorajan ylittävää täyttä 4 000 markkaa kohden viisi prosenttia.

Opiskelijalla on oikeus täysimääräiseen opintorahaan ja asumislisään, jos vanhempien tuloverolain 30 §:ssä tarkoitettujen puhtaiden ansio- ja pääomatulojen määrä on enintään 27 300 euroa vuodessa. Opintorahaa ja asumislisää vähennetään jokaista tulorajan ylittävää täyttä 680 euroa kohden viisi prosenttia.

19 a §

Aviopuolison huomioon ottaminen asumislisää myönnettäessä

Opiskelijalla on oikeus täysimääräiseen asumislisään, jos hänen aviopuolisonsa tuloverolain 30 §:ssä tarkoitettujen puhtaiden ansio- ja pääomatulojen määrä on enintään 90 000 markkaa vuodessa. Asumislisää vähennetään jokaista tulorajan ylittävää täyttä 4 000 markkaa kohden 10 prosenttia.

Jos aviopuolisot eivät asu samassa asunnossa, puolison tuloja ei kuitenkaan oteta huomioon.

21 §

Pienin myönnettävä etuus ja etuuden määrän pyöristäminen

Opintorahaa ja asumislisää ei myönnetä, jos kuukausierän määrä yhteensä jäisi 50 markkaa pienemmäksi.

Opintorahan ja asumislisän kuukausierän pyöristämisestä säädetään asetuksella

27 §

Takaisinperintä

Jos opiskelijan 17 §:n 1 momentissa tarkoitettu vuositulo ylittää vapaan tulon, ylityksen jokaista alkavaa 6 000 markkaa kohden peritään takaisin yhden tukikuukauden opintoraha ja asumislisä aikajärjestyksessä alkaen kalenterivuoden viimeisestä tukikuukaudesta. Jos vapaan tulon ylitys on ollut enintään 1 000 markkaa, liikaa maksettua tukea ei kuitenkaan peritä takaisin. Tuensaajalle annetaan päätösehdotus liikaa maksetun tuen takaisinperimisestä. Ehdotuksen mukainen päätös tulee voimaan, jos tuensaaja ei valituksen tekemiseen varatussa määräajassa pyydä kirjallisesti asian käsittelemistä uudelleen.

19 a §

Aviopuolison tulojen huomioon ottaminen asumislisää myönnettäessä

Opiskelijalla on oikeus täysimääräiseen asumislisään, jos hänen aviopuolisonsa tuloverolain 30 §:ssä tarkoitettujen puhtaiden ansio- ja pääomatulojen määrä on enintään 15 200 euroa vuodessa. Asumislisää vähennetään jokaista tulorajan ylittävää täyttä 680 euroa kohden 10 prosenttia.

Jos aviopuolisot eivät asu samassa asunnossa, puolison tuloja ei kuitenkaan oteta huomioon.

21 §

Pienin myönnettävä etuus

Opintorahaa ja asumislisää ei myönnetä, jos kuukausierän määrä yhteensä jäisi 8,40 euroa pienemmäksi.

Jos opiskelijan 17 §:n 1 momentissa tarkoitettu vuositulo ylittää vapaan tulon, ylityksen jokaista alkavaa 1 010 euroa kohden peritään takaisin yhden tukikuukauden opintoraha ja asumislisä aikajärjestyksessä alkaen kalenterivuoden viimeisestä tukikuukaudesta. Jos vapaan tulon ylitys on ollut enintään 170 euroa, liikaa maksettua tukea ei kuitenkaan peritä takaisin. Tuensaajalle annetaan päätösehdotus liikaa maksetun tuen takaisinperimisestä. Ehdotuksen mukainen päätös tulee voimaan, jos tuensaaja ei valituksen tekemiseen varatussa määräajassa pyydä kirjallisesti asian käsittelemistä uudelleen.

41 §

Tietojenantovelvollisuus

Luottolaitos on velvollinen toimittamaan puolivuositain kansaneläkelaitokselle lainansaajittain yksilöidyt tiedot nostettujen, valtion takaamien opintolainojen markkamäärästä siten kuin kansaneläkelaitos tarkemmin määrää.

Luottolaitos on velvollinen toimittamaan puolivuositain *Kansaneläkelaitokselle* lainansaajittain yksilöidyt tiedot nostettujen valtion takaamien opintolainojen *rahamäärästä* siten kuin *Kansaneläkelaitos* tarkemmin määrää.

46 §

Rahoitus

Kansaneläkelaitoksen on viisi arkipäivää ennen opintorahojen, aikuisopintorahojen ja asumislisien maksupäivää ilmoitettava valtiolle arvio seuraavana kuukautena maksettavien opintorahojen, aikuisopintorahojen, asumislisien, takausvastuiden ja ateriatuen määrästä. Valtion on ilmoituksen perusteella maksettava kansaneläkelaitokselle ilmoituksen mukainen markkamäärä viimeistään yhtä arkipäivää ennen edellä tarkoitettua maksupäivää.

Kansaneläkelaitoksen on viisi arkipäivää ennen opintorahojen, aikuisopintorahojen ja asumislisien maksupäivää ilmoitettava valtiolle arvio seuraavana kuukautena maksettavien opintorahojen, aikuisopintorahojen, asumislisien, takausvastuiden ja ateriatuen rahamäärästä. Valtion on ilmoituksen perusteella maksettava *Kansaneläkelaitokselle* ilmoituksen mukainen *rahamäärä* viimeistään yhtä arkipäivää ennen edellä tarkoitettua maksupäivää.

48 §

Etuuden korottaminen

Tässä laissa säädettyjä markkamääriä voidaan korottaa asetuksella.

48 §

Etuuden korottaminen

Tässä laissa säädettyjä *määriä* voidaan korottaa *valtioneuvoston* asetuksella.

58 §

Kumotun opintotukilain mukaisten tehtävien hoitoa koskeva siirtymäsäännös

Veroviranomaisilla on oikeus saada masaluovutuksena kansaneläkelaitokselta vuosittain kumotun opintotukilain 7 §:n 3 momentin mukaisen korkoavustuksen saajien nimet, henkilötunnukset ja maksetun koron markkamäärät.

Veroviranomaisilla on oikeus saada masaluovutuksena *Kansaneläkelaitokselta* vuosittain kumotun opintotukilain 7 §:n 3 momentin mukaisen korkoavustuksen saajien nimet, henkilötunnukset ja maksetun koron *määrät*.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002. Sen 27 §:n 4 momenttia sovelletaan kuitenkin ensimmäisen kerran vuotta 2001 koskevaan takaisinperintään.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.
